

De 'doop met de Heilige Geest' **(ook wel Geestesdoop genoemd)**

In de Pinksterbeweging werd (wordt) deze doop al geleerd, en deze leer werd in de charismatische beweging doorgegeven: de gelovige die door bekering en geloof in het evangelie een eigendom van de Heer Jezus is geworden, heeft de 'Geestesdoop' nodig. Die doop is volgens hen een heel fundamentele ervaring die elke Christen zou moeten beleven. Ze manifesteert zich hierin, dat de betreffende persoon in 'tongen' (of 'talen') spreekt.

Wat zegt de Bijbel hierover?

De Bijbel leert ons dat het een bijzonder kenteken van het Christelijk tijdperk (of: bedeling) is, dat Christus na het volbrengen van het verlossingswerk aan het kruis is opgestaan, naar de hemel is opgevaren en nu aan de 'rechterhand van God' is, terwijl de Heilige Geest op aarde in de verlostten woont.

Dat was in vroegere tijden niet zo. De Heilige Geest was weliswaar altijd daar waar God was. Zo staat het al op de eerste bladzijde van de Bijbel (Genesis 1:2); maar Hij woonde niet in de mensen. De eerste mens in Wie de Heilige Geest woonde, was de Mens Christus Jezus, het vleesgeworden Woord van God (vgl. Joh. 1:33). In de laatste nacht van Zijn samenzijn met Zijn discipelen, vóór Zijn gevangenneming, onderwees de Heer Jezus hen. Hij vertelde hun onder meer dat er na Zijn heengaan tot de Vader een andere Goddelijke Persoon tot hen komen zou, de 'Parakleet', de Zaakwaarnemer, de Voorspraak Die in eeuwigheid bij hen blijven zou, 'de Geest van de Waarheid, Die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn. Ik zal u geen wezen laten, Ik kom tot u' (Joh. 14:16-18).

Dat deze Zaakwaarnemer de Geest van de Waarheid is, de Heilige Geest, wordt in vers 26 nadrukkelijk gezegd.

Deze werkzaamheid van de Heilige Geest in de gelovigen legt de Heer dan verder uit. 'Maar de Trooster, de Heilige Geest, Die de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren en u in herinnering brengen alles wat Ik u gezegd heb' (Joh. 14:26).

‘Wanneer de Trooster gekomen is, Die Ik u zenden zal van de Vader, de Geest van de Waarheid, Die van de Vader uitgaat, zal Die van Mij getuigen’ (Joh. 15:26).

‘Maar wanneer Hij gekomen is, de Geest van de waarheid, zal Hij u in de hele waarheid leiden; want Hij zal uit Zichzelf niet spreken, maar alles wat Hij gehoord zal hebben, zal Hij spreken en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen. Hij zal Mij verheerlijken, want Hij zal uit het Mijne nemen en het u verkondigen’ (Joh. 16:13-14).

Maar dit alles kon pas gebeuren nadat de Heer Zijn werk aan het kruis had volbracht en tot Zijn Vader was teruggekeerd: ‘Maar Ik zeg u de waarheid: het is nuttig voor u dat Ik wegga; want als Ik niet wegga, zal de Trooster niet tot u komen; maar als Ik heenga, zal Ik Hem tot u zenden’ (Joh. 16:7).

Johannes de Doper kondigt de Heilige Geest aan

Op deze komst van de Heilige Geest had Johannes de Doper, als voorloper van de Heer Jezus Christus, al geweest:

‘Ik doop u wel in water tot bekering; maar Hij Die na mij komt, is sterker dan ik, ik ben niet waardig Zijn sandalen te dragen; Die zal u dopen met (letterlijk: in) de Heilige Geest en met vuur; Zijn wan is in Zijn hand en Hij zal Zijn dorsvloer door en door zuiveren en Zijn tarwe in de schuur samenbrengen, maar het kaf met onuitblusbaar vuur verbranden’ (Matth. 3:11-12; vgl. Luk. 3:16-17).

In het Evangelie van Markus wordt het korter gezegd: ‘Ik heb u wel gedoopt met water, maar Hij zal u dopen met de Heilige Geest’ (Mark. 1:8).

Soortgelijke woorden vinden we in Johannes 1:33: ‘En ik kende Hem niet; maar Die mij gezonden heeft om te dopen in water, Die had mij gezegd: Op Wie gij de Geest zult zien neerdalen en op Hem blijven, Die is het Die met de Heilige Geest doopt’.

Johannes riep enerzijds het Joodse volk tot bekering op; anderzijds kondigde hij twee dingen aan die de Heer Jezus zou doen: diegenen die zich bekeren, worden met de Heilige Geest gedoopt en dan als goede vrucht in de schuur van de Heer ingezameld; maar diegenen die Hem niet in geloof aannemen, worden met vuur gedoopt en als kaf in het onuitblusbare vuur, dat betekent: in de eeuwige verdoemenis, de tweede dood, geworpen!

Twee dingen vallen ons op bij de overdenking van deze verzen:

a. De doop met de Heilige Geest en de doop met vuur wijzen niet op hetzelfde. De doop met vuur is de blijvende onderdompeling in het oordeel en de eeuwige verdoemenis van de verlorenen (vgl. met het woord 'vuur': Mal. 4:1; Matth. 18:9; Luk. 16:23-24). Het gebruik van het woord 'doop' in deze betekenis stelt velen voor een moeilijkheid. Maar wanneer de Heer Jezus aan het Goddelijke oordeel dacht dat Hij aan het kruis dragen zou, sprak Hij óók over een doop: 'Ik moet met een doop gedoopt worden; en hoe benauwt het Mij, totdat het volbracht is' (Luk. 12:50).

b. De doop met de Heilige Geest wordt niet als een buitengewone, toegevoegde ervaring van enkele gelovigen genoemd, maar als een kenmerk van al degenen die als tarwe in de hemelse schuur ingezameld werden. Dat wordt ook door de andere Bijbelteksten ondersteund waar deze doop genoemd wordt.

De aankondiging door de Heer Jezus Zelf

We hebben gezien dat de Heer Jezus vóór Zijn verlossingswerk de discipelen de komst van de Heilige Geest aankondigde. Na Zijn opstanding spreekt Hij daar nog duidelijker van: 'Ik zend de belofte van Mijn Vader op u; maar gij, blijft in de stad, totdat gij bekleed zijt met kracht uit de hoge' (Luk. 24:49).

Met de belofte van de Vader en de kracht uit de hoogte is de Heilige Geest bedoeld. Dat komt duidelijk naar voren in de volgende teksten in Handelingen: 'En toen Hij met hen vergaderd was, beval Hij hun zich niet van Jeruzalem te verwijderen, maar de belofte van de Vader te verwachten, die gij [zei Hij] van Mij gehoord hebt. Want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet vele dagen na dezen ... Maar gij zult kracht ontvangen, als de Heilige Geest over u komt' (Hand. 1:4-5, 8).

Deze teksten laten ons zien dat die gebeurtenis voor de deur stond en dat het in Jeruzalem zou plaatsvinden. De Heer Jezus spreekt tot Zijn discipelen helemaal niet over een doop met vuur (want dat is oordeel), maar alleen over de doop met de Heilige Geest.

De dag van het Pinksterfeest

Maar enkele dagen later, 'toen de dag van het pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen op één plaats bijeen. En er kwam plotseling uit de hemel een geluid als van

een geweldig voortgedreven wind en vulde het hele huis, waar zij zaten. En er vertoonden zich aan hen verdeelde tongen als van vuur en zij zetten zich op ieder van hen. En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen in andere talen te spreken, zoals de Geest hun gaf uit te spreken' (Hand. 2:1-4). Dit is de vervulling van dat wat Johannes de Doper had voorgezegd en van de belofte van de Heer Jezus! Wat gebeurde er op die Pinksterdag? In Handelingen 2:2-4 werden vier dingen vermeld die we hierna zullen overdenken:

- a. Er 'kwam plotseling uit de hemel een geluid als van een geweldig voortgedreven wind en vulde het hele huis, waar zij zaten'. Het was eigenlijk niet zoals een wind, maar meer als een waaien, en het woord 'voortgedreven' kan ook met 'gedragen' vertaald worden. Het was niet zoals bij een natuurlijke wind een onderbroken aan- en afzwellen, maar een aanhoudend bruisen. Met deze vergelijking werd de hemelse, inspirerende, leven-gevende kracht van de Heilige Geest aangeduid, die niet stootsgewijs of impulsief, maar gelijkmatig werkt. Het is de 'Kracht' (Hand. 1:8) uit de hemel die zich hier openbaarde en het hele huis vulde. Zo vervulde eens de heerlijkheid van Jahweh de tent der samenkomst en de tempel bij hun inwijding (bijv. 1 Kon. 8:10-11). In het gesprek met Nicodemus had de Heer Jezus de werkzaamheid van de Heilige Geest al met het waaien van een wind vergeleken: 'De wind waait waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat; zo is een ieder die uit de Geest geboren is' (Joh. 3:8).
- b. 'Er vertoonden zich aan hen verdeelde tongen als van vuur en zij zetten zich op ieder van hen'. Naast het bruisende waaien, dat ze alleen maar konden horen, gebeurde er ook iets zichtbaars. Goddelijk licht in de vorm van verdeelde tongen als van vuur verscheen aan hen. Het zette zich op een ieder van hen. Dit was geen 'vuurdoop', zoals sommigen zeggen. Nee, het was een duidelijk Goddelijk getuigenis van licht en heiligheid in het genadetijdperk.

De verdeelde tongen herinneren ons aan Gods genade in de toekomst: dan zal Hij de verdeelde talen die uit de torenbouw van Babel zijn voortgekomen ten goede keren. Want deze verdeelde tongen duiden op de toekomstige uitstraling van het Evangelie over de grenzen van Israël heen tot alle talen en volken. Zoals het bruisen met het waaien van de wind vergeleken wordt, zo werden de tongen met vuur vergeleken. Beide waren uiterlijke tekenen van de derde bijzondere verschijning, die op zich onzichtbaar was.

- c. 'En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest'. Hier vindt de doop met de Heilige Geest plaats, de vervulling van de voorzegging van Johannes en van de Heer Jezus Zelf. De belofte van de Vader is vervuld. De Heilige Geest komt van de hemel naar beneden, om volgens de woorden van de Heer Jezus voor eeuwig bij ons te blijven. Omdat dit iets totaal nieuws was, werd het door de beide tekenen begeleid. De tegenwoordigheid van de Heilige Geest had een dubbele betekenis. Enerzijds woont Hij in het Huis, dat is de Gemeente van God als tempel (vgl. 1 Kor. 3:16; Ef. 2:22). Dat komt tot uitdrukking in het waaien dat het hele huis vulde. Anderzijds woont de Heilige Geest ook in iedere afzonderlijke gelovige (vgl. 1 Kor. 6:19), wat verduidelijkt werd door de verdeelde tongen, die zich op ieder van hen zetten.
- d. 'En zij begonnen in andere talen te spreken, zoals de Geest hun gaf uit te spreken'. Dit teken had de Heer Jezus al in Markus 16:17 aangekondigd, toen Hij de apostelen de opdracht gaf het Evangelie aan de hele schepping te prediken. Sinds de torenbouw in Babel waren de mensen door de verschillende talen van elkaar gescheiden. Nu echter worden de werken van God in vele talen verkondigd – het heerlijke gevolg van de genade die op Golgotha in de hoogste mate geopenbaard is! Alle volkeren moeten nu de boodschap van de behoudenis horen, niet alleen meer de Joden, die tot dan toe bevoorrecht waren.

Daarmee hebben wij in het kort geschetst wat er op die Pinksterdag gebeurde, toen de Heilige Geest uitgestort werd en de gelovigen de doop met de Heilige Geest ontvingen. Deze doop gebeurde maar éénmaal. Daardoor werd het 'Lichaam van Christus' op aarde gevormd – eens voor altijd. Want dit Lichaam wordt niet voortdurend opnieuw gesticht!

Daarom lezen we later ook niets meer van een hernieuwde doop met de Heilige Geest! Elke mens die sindsdien door het geloof in de Heer Jezus gered wordt, ontvangt de Heilige Geest als zegel, onderpand en zalving (Ef. 1:13-14; 2 Kor. 1:21-22). Daardoor wordt hij een lid van Christus (1 Kor. 6:15, 19) en wordt toegevoegd aan het al bestaande Lichaam van Christus.

Latere vermeldingen van de doop met de Heilige Geest

Vóór Handelingen 1 wordt de doop met Heilige Geest altijd als iets toekomstigs gezien. Na wat er in Handelingen 2 gebeurde wordt deze doop nog maar tweemaal vermeld, namelijk in Handelingen 11:15-16 en in 1 Korinthe 12:13. In deze beide gevallen werd het echter als een terugblik gezien.

In Handelingen 10 en 11 wordt ons verteld hoe het Evangelie verkondigd wordt aan een niet-Jood, namelijk aan de Romeinse officier Cornelius in Caesaréa. De discipelen van de Heer

hadden hoofdzakelijk in Judéa getuigd – plus nog in de half-heidense streek van Samaria (Hand. 8). Er was een Goddelijke openbaring nodig waardoor Petrus de opdracht zou gaan uitvoeren om ook aan heidenen het Evangelie te verkondigen. Toen hij vervolgens in Caesaréa kwam, verkondigde hij vrijmoedig de blijde boodschap aan deze mensen van heidense afkomst.

Terwijl hij nog sprak, viel de Heilige Geest op allen die het Woord hoorden. Er gebeurde dus hetzelfde als bij de eerste Christenen in Jeruzalem, die allemaal Joden geweest waren (Hand. 10:44; 11:15). Daarbij dacht Petrus aan het woord van de Heer, toen Hij zei: ‘Johannes doopte wel met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden’ (Hand. 11:16).

In 1 Korinthe 12:13 lezen we voor de laatste keer in het Nieuwe Testament over de doop met de Heilige Geest. Dat is de leerstellige uitleg: ‘Want ook wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen; en wij allen zijn met één Geest gedrenkt’. In dit hoofdstuk is het thema het éne Lichaam van Christus op aarde, dat uit alle gelovigen van de huidige tijd bestaat – dus uit allen die de Heilige Geest hebben ontvangen (Rom. 8:9b; Gal. 3:5). Ook wordt er uitgelegd dat er een veelvoud aan gaven is gegeven aan de vele leden van dit Lichaam.

De éne Geest werkt in de verscheidenheid van genadegaven (1 Kor. 12:4), en diezelfde Geest is ook de verenigende band die het Lichaam maakt tot wat het is. Hier gaat het niet om de persoonlijke geloofservaringen van de afzonderlijke leden, maar om het grote en belangrijke feit dat er in al deze leden één Geest leeft – de Heilige Geest –, Die hen met elkaar verenigt.

Ook hier zien we opnieuw de beide zijden van het wonen van de Heilige Geest op aarde. In de uitspraak ‘Wij allen zijn met één Geest gedrenkt’ (vs. 13) komt de zijde van de enkeling tot uitdrukking. In de woorden: ‘... door één Geest tot één lichaam gedoopt’ (vs. 13) wordt het wonen van de Heilige Geest in de Gemeente als geheel voor onze ogen geplaatst.

In vers 12 wordt het menselijke lichaam als een beeld, een weerspiegeling van het Lichaam van Christus en zijn Hoofd voorgesteld. Vele leden vormen samen het éne Lichaam. In vers 13 wordt vervolgens uitgelegd hoe die eenheid tot stand gekomen is: door de doop in één Geest. Dit is een duidelijke verwijzing naar die éénmalige gebeurtenis die op de pinksterdag in Handelingen 2 plaatsvond.

Samenvatting

Laten we om af te sluiten nog eens samenvatten wat het Nieuwe Testament ons zegt over de doop met de Heilige Geest:

a. Wanneer er over de doop met de Heilige Geest gesproken wordt, wordt daarmee altijd de komst van de Geest van God op de pinksterdag bedoeld. Toen kwam Hij wonen in de gezamenlijke gelovigen en maakte hen daardoor tot leden van het nieuw gevormde Lichaam van Christus, de Gemeente van God. Dit is een éénmalig feit dat nooit meer herhaald is of wordt.

b. Tegenwoordig ontvangt iedereen die het Evangelie van de Heer Jezus gelooft, de Heilige Geest als zegel en onderpand. Hij wordt bij het Lichaam van Christus gevoegd. Maar let wel: dit feit wordt nergens in het Nieuwe Testament een 'doop met de Heilige Geest' of 'geestesdoop' genoemd. Wel spreekt de Schrift over 'vervuld zijn met de Heilige Geest' (meer daarover in hoofdstuk 6).

Bestaat er een 'vuurdoop' voor gelovigen?

We hebben al gezien dat de doop met vuur die in Mattheüs 3:11 en Lukas 3:16 vermeld wordt, in geen enkel verband staat met de doop met de Heilige Geest, maar juist een krasse tegenstelling weergeeft. De doop met vuur heeft betrekking op het oordeel en de eeuwige verdoemenis van de ongelovigen.

Wat is dan de betekenis van de in Handelingen 2:3 vermelde 'verdeelde tongen als van vuur', die zich bij de uitstorting van de Heilige Geest op de pinksterdag op elke afzonderlijke discipel zetten? Hoewel wij hierover al een en ander gezegd hebben, willen we deze uitdrukking nog wat meer overdenken, om diverse misverstanden uit de weg te ruimen.

Vaak wordt de gedachte geuit dat dit de vervulling is van de aankondiging van Johannes: Hij 'zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur' (Matth. 3:11; Luk. 3:16). Dit is echter om verschillende – voor een deel al vermelde – redenen niet juist:

a. Johannes de Doper spreekt in zijn bekeringsprediking duidelijk van twee totaal verschillende dingen, namelijk enerzijds van 'vrucht' voor God (Matth. 3:8,10,12) die tot eeuwige redding en heerlijkheid voert, en anderzijds van het vuur van het oordeel voor hen die geen vrucht voortbrengen; bij hen ligt de bijl al aan de wortel, binnenkort

wordt de boom omgehakt en in het onuitblusbare vuur geworpen (vs. 7,10,12). Voor de eerste groep geldt de doop met de Heilige Geest, voor de tweede de doop met vuur.

b. Bij Zijn laatste aankondiging over de komst van de Heilige Geest spreekt de Heer (in Hand. 1:5) tot Zijn elf apostelen, die allen gelovig waren (vgl. Joh. 15:3). Hij vermeldt uitsluitend de doop met de Heilige Geest. Zo is het ook in Handelingen 11:16 en 1 Korinthe 12:13. Dat is in volle overeenstemming met dat wat ik onder punt a heb gezegd: de gelovigen ontvingen op de pinksterdag alléén de doop met de Heilige Geest.

c. In Handelingen 2:3 is niet sprake van vuurtongen, maar van 'tongen als van vuur'. Hier wordt niet gezegd dat er vuur naar beneden kwam, maar dat er tongen waren die zich op ieder van hen zetten. Het woord tongen verwijst al naar het spreken. In vers 4 wordt dan ook gesproken over 'andere talen'. Tong en taal is in het Grieks hetzelfde woord (glossa). De Heilige Geest bewees Zich als Overwinnaar over de gevolgen van de spraakverwarring van Babel (Gen. 11). Dat er 'tongen' waren in het meervoud, is een verwijzing naar het feit dat het Evangelie niet tot het Joodse volk beperkt bleef, maar zich tot alle volken richtte.

Arend Remmers

Lees ook eens zijn boekje 'Gaven van Gods Geest?'